

2023–2024 MOKSLO METŲ BRANDOS DARBO VYKDYMO INSTRUKCIJA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. 2023–2024 mokslo metų brandos darbo vykdymo instrukcija IV gimnazijų klasių mokiniams nustato brandos darbo pasirinkimą, eigą, darbų vertinimą.
2. Brandos darbo vykdymo centras (toliau – vykdymo centras) yra mokykla, kurioje mokinsys rengia brandos darbą.
3. Brandos darbo vertinimo centras (toliau – vertinimo centras) yra mokykla, kuri savivaldybės administracijos direktoriaus ar jo įgalioto asmens paskirta vertinti mokinių brandos darbo aprašus ir pristatymus.

II SKYRIUS BRANDOS DARBO PASIRINKIMAS

4. Mokinys pasirenka brandos darbą¹ iš bet kurio vidurinio ugdymo programos individualaus ugdymo plano dalyko **iki 2023 m. rugsėjo 25 d.**
5. Mokykla **iki 2023 m. spalio 1 d.** patikrina iš Mokinių registro perkeltus duomenis ir juos patvirtina.
6. Mokyklos vadovas **iki 2023 m. spalio 8 d.** įsakymu:
 - 6.1. tvirtina brandos darbo temą (-as);
 - 6.2. skiria brandos darbo vadovą (-us) atsižvelgdamas į:
 - 6.2.1. individualaus ugdymo plano dalyką, iš kurio mokinys pasirinko rengti brandos darbą;
 - 6.2.2. galimą mokytojo privačių interesų konflikto grėsmę (pvz., artimi asmenys, nepotizmas ir kt.);
 - 6.2.3. kitų mokytojų dalykininkų skaičių mokykloje;
 - 6.2.4. kitų mokytojų kvalifikaciją ir turimas kompetencijas vadovauti pasirinktam brandos darbui.
7. **Ne vėliau kaip iki 2023 m. spalio 15 d.** mokykla informacinėje sistemoje NECIS pateikia šią informaciją:
 - 7.1. mokinio brandos darbo temą;
 - 7.2. brandos darbo vadovo vardą, pavardę, mokomąjį (-uosius) dalyką (-us), turimą kvalifikaciją, darbo stažą, elektroninio pašto adresą.

III SKYRIUS BRANDOS DARBO EIGA

8. Brandos darbas rengiamas **nuo 2023 m. spalio 1 d. iki 2024 m. gegužės 10 d.**

¹ Kaip brandos darbas negali būti pasirenkamas darbas, kuris buvo pateiktas konkursui ar keliems konkursams. Jei mokiniai pateikia tą patį darbą, kuris buvo pateiktas konkursui (-ams), jų darbai nevertinami, o jei buvo įvertinti, vertinimas anuliuojamas.

9. **Ne vėliau kaip iki 2023 m. spalio 22 d.** mokinys parengia brandos darbo atlikimo planą ir suderina jį su brandos darbo vadovu. Darbo plane pateikiamas ir preliminarus veiklų laikaraštis.

10. Mokinys, vadovaudamasis Brandos darbo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2015 m. rugpjūčio 13 d. įsakymu Nr. V-893 „Dėl Brandos darbo programos patvirtinimo“, parengtu ir suderintu brandos darbo atlikimo planu, rengia brandos darbą.

11. Brandos darbas rengiamas ugdymo proceso metu ar kitu su brandos darbo vadovu suderintu laiku mokykloje ar kitur. Esant poreikiui, suderinęs su brandos darbo vadovu, o brandos darbo vadovas – su mokyklos vadovu, mokinys dalį brandos darbo veiklų gali atlikti kitose ugdymo įstaigose, mokslo institucijose, pvz., STEAM centruose, universitetuose, mokslo institutuose.

12. Mokinys brandos darbą atlieka savarankiškai, konsultuojamas brandos darbo vadovo, pagal brandos darbo atlikimo planą. Esant poreikiui, suderinęs su brandos darbo vadovu, o brandos darbo vadovas – su mokyklos vadovu, mokinys gali konsultuotis su kitų ugdymo įstaigų ir mokslo institucijų atstovais. Į kitų ugdymo įstaigų ir mokslo institucijų vadovus dėl konsultacijų kreipiasi mokyklos, kurios mokinys rengia brandos darbą, vadovas. Tokios konsultacijos gali vykti ir nuotoliniu būdu.

13. Informaciją apie brandos darbo rengimą pagal brandos darbo atlikimo planą mokinys teikia darbo vadovui ir, esant poreikiui, konsultantams, gauna iš jų grįžtamąjį ryšį, naudodamasis virtualiosiomis mokymosi aplinkomis, pvz., „Google Classroom“ ir kt.

14. **Ne vėliau kaip iki 2023 m. gruodžio 7 d.** į informacinėje sistemoje NECIS esančią lentelę suvedami mokinio brandos darbo tarpiniai rezultatai.

Brandos darbo tarpinių rezultatų lentelė

Eil. Nr.	Mokinys	Mokomasis dalykas	Informacija apie brandos darbo vadovą	Tema*	Tikslas	Uždaviniai	Skiriami taškai už informacijos šaltinių pasirinkimą	Skiriami taškai už atlikimo metodų, priemonių, medžiagų pasirinkimą	Skiriami taškai už tarpinį brandos darbo rezultatų pristatymą ir įsivertinimą	
							Maksimalus taškų skaičius	2	2	2
1										
...										

*Iki brandos darbo tarpinių rezultatų pristatymo tema gali būti koreguojama ir tikslinama. Pakoreguota tema įvedama kartu su įvertinimais už tarpinius rezultatus.

15. Mokinys, atiduodamas vertinti brandos darbo aprašą, parašu patvirtina brandos darbo ir jo aprašo autentiškumą (1 priedas). Autentiškumo patvirtinimas pateikiamas kaip brandos darbo aprašo priedas.

16. **Ne vėliau kaip iki 2024 m. sausio 8 d.** mokinys darbo vadovui pateikia parengtą brandos darbo aprašą (be priedų) PDF formatu aprašo autentiškumui nustatyti. Brandos darbo vadovas perduoda mokinio parengtą brandos darbo aprašą PDF formatu asmeniui, mokykloje atsakingam už informacinę sistemą NECIS, o šis įkelia brandos darbo aprašą PDF formatu į informacinę sistemą NECIS.

17. **Ne vėliau kaip iki 2024 m. sausio 14 d.** Nacionalinė švietimo agentūra organizuoja įkeltų brandos darbo aprašų tikrinimą elektroninio sutapimų atpažinimo sistema.

18. **Iki 2024 m. sausio 20 d.** Nacionalinė švietimo agentūra į informacinę sistemą NECIS įkelia mokinių pateiktų brandos darbo aprašų tikrinimo elektroninio sutapimų atpažinimo sistema

rezultatus ir teikia išvadas apie brandos darbo aprašo autentiškumą. Informacija apie patikrinimą elektroninio sutapimų atpažinimo sistema teikiama procentine sutapimų išraiška. Jei daugiau kaip 20 procentų brandos darbo aprašo teksto sutampa su kitais šaltiniais, esančiais elektroninio sutapimų atpažinimo sistemoje, brandos darbo aprašas negali būti teikiamas vertinimo komisijai. Tokiu atveju aprašas grąžinamas mokiniui koreguoti. Antrą kartą aprašas yra įkeliamas tikrinti elektroninio sutapimų atpažinimo sistema **iki 2024 m. vasario 3 d.** Jei antrą kartą daugiau kaip 15 procentų mokinio darbo aprašo teksto sutampa su kitais šaltiniais, esančiais elektroninio sutapimų atpažinimo sistemoje, darbo aprašas perduodamas Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus įsakymu sudarytai plagiato prevencijos komisijai. Ši komisija, peržiūrėjusi jai pateiktą brandos darbo aprašą ir elektroninio sutapimų atpažinimo sistemos ataskaitą, parengia išvadą dėl brandos darbo vertinimo.

19. Per informacinę sistemą NECIS mokyklos vadovui yra perduodama rekomendacija ar išvada dėl brandos darbo vertinimo. Susipažinęs su rekomendacija ar išvada, mokyklos vadovas ją perduoda mokinio brandos darbo vadovui ir brandos darbo vertinimo komisijos pirmininkui. Darbo vadovas su gauta rekomendacija ar išvada supažindina darbą atlikusį mokinį.

20. **Ne vėliau kaip iki 2024 m. vasario 11 d.** brandos darbo vadovas įvertina mokinio brandos darbo aprašą (su priedais, jei yra), patikrintą elektroninio sutapimų atpažinimo sistema, taip pat sukurtą produktą, jeigu toks yra. Visus savo įvertinimus jis fiksuoja vertinimo lape ir šį lapą perduoda vertinimo komisijos pirmininkui brandos darbo pristatymo dieną.

21. **Ne vėliau kaip iki 2024 m. vasario 15 d.** brandos darbo vadovas brandos darbo aprašą (su priedais, jei yra), parengtą tekstų rengyklės ir PDF formatais, pateikia vertinti brandos darbo vertinimo komisijos pirmininkui.

22. Brandos darbo vertinimo komisijos pirmininkas pateiktus brandos darbo aprašus paskirsto vertinimo komisijos nariams. Vieną brandos darbo aprašą vertina ne mažiau kaip du vertinimo komisijos nariai. Per 15 darbo dienų (**iki 2024 m. kovo 8 d.**) vertintojai perskaito paskirtus aprašus ir vertinimo komisijos pirmininkui elektroniniu būdu pateikia preliminarius įvertinimus bei pastabas dėl brandos darbo aprašo atitikties vertinimo kriterijams. Vertinimo komisijos pirmininkas per 2 darbo dienas (**iki 2024 m. kovo 13 d.**) brandos darbo vadovui elektroniniu būdu pateikia įvertinimus ir pastabas. Mokinys pagal pastabas gali koreguoti aprašą. Mokinio pakoreguotą galutinę brandos darbo aprašo versiją (su priedais, jei yra), parengtą tekstų rengyklės ir PDF formatais, brandos darbo vadovas pateikia vertinimo komisijos pirmininkui, likus ne mažiau kaip 7 darbo dienoms iki brandos darbų pristatymo. Per 2 darbo dienas vertinimo komisijos pirmininkas dar kartą perduoda vertintojams aprašus elektroniniu būdu. Galutinį brandos darbo aprašo įvertinimą vertintojai pateikia brandos darbo pristatymo dieną.

23. Likus ne mažiau kaip 7 darbo dienoms iki brandos darbų pristatymo, brandos darbo vadovas mokinio pakoreguotą galutinę brandos darbo aprašo (su priedais, jei yra) versiją, parengtą tekstų rengyklės ir PDF formatais, perduoda asmeniui, mokykloje atsakingam už informacinę sistemą NECIS. Atsakingas asmuo galutinę brandos darbo aprašo versiją (su priedais, jei yra), parengtą PDF formatu, įkelia į informacinę sistemą NECIS.

24. Brandos darbų pristatymai vertinimo komisijoms vyksta iki **2024 m. gegužės 13 d.** Mokiniui brandos darbui pristatyti skiriama iki 15 min.

25. Mokinio brandos darbo pristatymą vertina tie patys vertintojai, kurie vertino ir jo darbo aprašą.

IV SKYRIUS BRANDOS DARBO VERTINIMAS

26. Brandos darbas vertinamas brandos darbo vertinimo centre. Vertinimo centrai ir vertinimo datos savivaldybių vykdomųjų institucijų įsakymais paskiriami ne vėliau kaip **iki 2024 m. vasario 10 d.**

27. Brandos darbo vertinimo komisijas ne vėliau kaip **iki 2024 m. vasario 10 d.** sudaro savivaldybių vykdomoji institucija mokyklų, kurių mokiniai rengia brandos darbus, vadovų teikimu. Informaciją apie vertinimo komisijų sudėtį ir vertinimo komisijos pirmininko kontaktinius duomenis savivaldybės administracijos atsakingas asmuo išsiunčia mokyklų, kurios yra brandos darbo vykdymo centrai, administracijos atstovams.

28. Brandos darbo vertinimo komisiją sudaro komisijos pirmininkas (dalyko specialistas arba mokyklos vadovo pavaduotojas, arba skyriaus vedėjas) ir komisijos nariai. Kiekvieną brandos darbą vertina ne mažiau kaip du komisijos nariai, kurie yra atitinkamo dalyko mokytojai ar specialistai. Komisijos pirmininku ar nariu negali būti tas pats dalyko specialistas, kuris yra brandos darbo vadovas tame pačiame vertinimo centre ir turi privačių interesų dėl šeimos narių, artimų asmenų ar kitų mokinių brandos darbo rezultatų. Į brandos darbo vertinimo komisiją kaip nariai gali būti įtraukiami aukštojo mokslo, kitų mokslo institucijų atstovai. Stebėti pristatymus ir vertinimo komisijos darbą gali savivaldybės vykdomosios institucijos ar jos įgalioto asmens paskirti švietimo specialistai, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos, Nacionalinės švietimo agentūros teisės aktu nustatyta tvarka paskirti asmenys, nesuinteresuoti pavienių kandidatų rezultatais paskirtame brandos darbo vertinimo centre.

29. Brandos darbo vertinimo komisijos pirmininkas organizuoja vertinimo komisijos darbą, iš informacinės sistemos NECIS perduoda brandos darbo vertinimo lapus ir pan. Prieš vertinimą su vertinimo komisijos nariais aptaria brandos darbo vertinimo tvarką, vertinimo kriterijus, atsižvelgdamas į Brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo 124 punkte įvardytas rekomendacijas, paskirsto brandos darbus ir (ar) sukurtą produktą vertintojams. Brandos darbo vertinimo komisijos pirmininkas brandos darbų nevertina.

30. Brandos darbą vertina darbo vadovas ir vertinimo komisija:

30.1. brandos darbo vadovas vertina brandos darbo rengimo procesą, brandos darbo aprašą ir (ar) sukurtą produktą; brandos darbo pristatymo dieną vertinimo komisijos pirmininkui pateikia savo įvertinimus taškais;

30.2. vertinimo komisija vertina brandos darbo aprašą ir (ar) sukurtą produktą, ir brandos darbo pristatymą; brandos darbo pristatymo dieną kiekvienas vertinimo komisijos narys vertinimo komisijos pirmininkui pateikia brandos darbo aprašo įvertinimą taškais.

31. Pasibaigus brandos darbų pristatymams, vertinimo komisijos pirmininkas suskaičiuoja taškus iš vertinimo lapų, užpildo brandos darbo vertinimo protokolą (2 priedas) ir jį pasirašo.

32. Už informacinę sistemą NECIS mokykloje atsakingas asmuo nustatytu laiku suveda taškus iš vertinimo protokolo į informacinę sistemą NECIS. Jis iš duomenų perdavimo sistemos gautą rezultatų protokolą išspausdina ir perduoda sutikrinti vertinimo komisijos pirmininkui, o šis, sutikrinęs gautus rezultatus balais, pasirašo brandos darbo rezultatų protokolą (3 priedas). Rezultatai informacinėje sistemoje NECIS skelbiami ne vėliau kaip **iki 2024 m. gegužės 20 d.**

33. Brandos darbų pristatyme gali dalyvauti visi tame vertinimo centre brandos darbus pristatantys mokiniai ir jų brandos darbo vadovai. Vertinimo komisijai leidus, pristatyme gali dalyvauti ir brandos darbo nepristatantys vidurinio ugdymo programos mokiniai.

34. Per brandos darbo pristatymą pateikti po vieną klausimą mokiniui ir atlikti vertinimo procedūras gali tik vertinimo komisijos nariai.

35. Mokiniai brandos darbą pristatyti kviečiami pagal sudarytą sąrašą. Pavėlavęs mokinys darbą pristato paskutinis.

36. Vertinimo centras sudaro mokiniams sąlygas, reikalingas brandos darbui pristatyti. Už patalpos ir reikalingų techninių priemonių (kompiuterio, projektoriaus ir pan.) parengimą ir priežiūrą per pristatymą yra atsakingas mokyklos vadovas arba jo įgaliotas asmuo.

37. Prieš pradėdant brandos darbų pristatymus, mokiniams sudaromos sąlygos pasitikrinti, ar pristatymo patalpoje esanti techninė įranga atkuria jiems reikalingus garso arba vaizdo įrašus.

38. Mokiniai, besimokantys nuotoliniu būdu, brandos darbą pristato nuotoliniu būdu mokyklose, kurios yra brandos darbo vertinimo centrai ir turi teisę mokyti nuotoliniu būdu:

38.1. mokinys brandos darbo pristatymo dieną per pokalbių ir vaizdo duomenų perdavimo programą („Skype“, „Zoom“, „Google Talk“, „Messenger“ ar kt.) pristato brandos darbą sąraše nurodytu laiku. Prie kompiuterio esantiems vertinimo komisijos pirmininkui ir nariams mokinys turi būti matomas ir girdimas;

38.2. mokinio pristatymas turi būti įrašomas – daromas skaitmeninis garso ir vaizdo įrašas, kai mokymo procesas organizuojamas nuotoliniu būdu. Už įrašo darymą ir saugojimą atsakingas mokyklos vadovas.

39. Vertinimo centras dėl ligos ar kitų pateisinamų priežasčių negalintiems atvykti į brandos darbo pristatymą mokiniams ne vėliau kaip iki brandos darbo vykdymo pabaigos (**2024 m. gegužės 13 d.**) paskiria kitą brandos darbo pristatymo laiką ir informuoja į pristatymą neatvykusių mokinių mokyklų vadovus.

40. Siekiant vykdymo ir vertinimo kokybės, pasibaigus brandos darbo vykdymui, Nacionalinė švietimo agentūra gali laikinai (iki 4 mėnesių) paimiti iš mokyklos kandidatų įvertintų brandos darbų ar jų dalį. Po rezultatų paskelbimo nustačius, kad darbai buvo įvertinti nesilaikant vertinimo kriterijų, juose padaryta pataisymų, turėjusių įtakos rezultatui, rašomas motyvuotas teikimas ir kartu su atrinktais mokinių darbais perduodamas mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai, dalyvių susirinkimui (savininkas), kopija – savivaldybės vykdomajai institucijai.

41. Apeliacijoms dėl brandos darbo aprašo įvertinimo Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus įsakymu sudaroma ne mažiau kaip 3 dalyko specialistų, nevertinusių apelianto brandos darbo aprašo, brandos darbo aprašo įvertinimo apeliacinė komisija. Jos pirmininku skiriamas Nacionalinės švietimo agentūros Stebėsenos ir vertinimo departamento darbuotojas, koordinuojantis brandos darbo rengimą (žr. Brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo 135 punktą).

42. Brandos darbo medžiagą sudaro: vertinimo lapai ir vertinimo rezultatų protokolai, kiekvieno mokinio brandos darbo elektroninė versija (ją sudaro į skaitmeninę laikmeną įrašytas brandos darbo aprašas (su priedais, jei yra) PDF formatu, brandos darbo produkto nuotrauka arba vaizdo įrašas, pristatymo vaizdo įrašas ir kt.).

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

43. Vykdomo centro vadovas, atsižvelgęs į brandos darbo temą, tikslą, įsakymu gali paskirti brandos darbo konsultantais lietuvių kalbos, informacinių technologijų ir kitų dalykų mokytojus, pagal poreikį konsultuosiančius brandos darbus rengiančius mokinius.
